

Libris.RO

Respect pentru oameni și cărti

C Pam
ZHANG

**CÂT
AUR**

**ASCUND
ACESTE**

COLINE

Traducere din limba engleză și note de
SILVIA NĂSTĂSIE

NEMIRA

Cuprins

PARTEA ÎNȚĂI.....	9
Aur	11
Prună.....	33
Sare.....	49
Craniu	57
Vânt.....	64
Noroi.....	68
Carne.....	73
Apă.....	85
Sângel.....	91
PARTEA A DOUA	95
Craniu	97
Noroi.....	100
Carne.....	110
Prună.....	127
Sare.....	143
Aur.....	154
Apă.....	168
Noroi.....	170
Vânt.....	183

Sânge	187
Apă	196
Respect pentru oameni și cărți	
PARTEA A TREIA	203
Vânt vânt vânt vânt vânt	205
PARTEA A PATRA	245
Noroi.....	247
Apă.....	254
Carne.....	263
Craniu	277
Prună.....	284
Vânt.....	289
Sânge	294
Aur	303
Sare	310
Aur	321
Aur	332
Mulțumiri	343

Respect pentru oameni și cărți

PARTEA ÎNTÂI

XX62

Aur

Ba moare peste noapte, iar asta înseamnă că trebuie să facă rost de doi dolari de argint.

Odată cu venirea dimineții, Sam începe să bată nesătăpânit din picior, dar Lucy, înainte să plece, simte nevoie să vorbească. Tăcerea cântărește tot mai greu, o apasă, până când nu mai îndură.

— Îmi pare rău, îi spune lui Ba, întins în patul lui.

Cearșaful care îl învelește este singurul asternut curat din maghernița asta întunecoasă și prăfuită, unde totul e acoperit de funingine. Lui Ba nu i-a păsat de dezordine ~~nici~~ în timpul vieții, iar acum, după moarte, privirea lui încruntată trece dincolo de ea. Dincolo de Lucy. Direct spre Sam. Sam, copilul preferat, un ghem dolofan de nervi, tot dând târcoale în jurul pragului, în cizme mult prea mari. Sam se agăta de orice vorbă a lui Ba, când acesta era în viață, iar acum nu vrea să-i înfrunte privirea. Abia atunci pe Lucy o izbește: Ba chiar nu mai e.

Râcăie cu degetul mare în pământul de pe jos, scormonind parcă după cuvinte pe care Sam să le asculte. Să aducă alinare peste ani de suferință. Praful se înalță ca o stafie în lumina care pătrunde pe singura fereastră. Nicio adiere de vânt nu îl clintește.

Lucy simte ceva în spate.

— Poc, spune Sam.

Are unsprezece ani, iar Lucy, doisprezece, sunt ca lemnul și apa, după cum îi placea lui Ma să spună, dar Sam are cu treizeci de centimetri mai puțin. Pare un plod, e înșelător de plăpând.

— Prea târziu. Ai murit.

Sam își trage degetele înapoi în pumnii mici și suflă în țeava unui pistol imaginar. Așa cum făcea Ba. Așa cum se cuvine, zicea Ba, iar, când Lucy i-a zis că învățătorul Leigh a spus că pistoalele asta noi nu se înfundă și că nu trebuie să sufli în ele, Ba a considerat că se cuvine să-o plesnească. A văzut stele verzi și-a simțit o durere ascuțită la nas.

Nasul lui Lucy nu s-a mai îndreptat niciodată. Îl atinge cu degetul și se gândește. Se cuvine, a spus Ba, să îl lași să se vindece de la sine. Când s-a uitat la fața lui Lucy, după ce umflatura s-a tras, a încuviat rapid din cap. De parcă asta fusese planul de la bun început. *Se cuvine să ai ceta care să-ți amintească de obraznicia ta.*

Pe fața măslinie a lui Sam e noroi, bineînțeles, și praf de pușcă, întinse așa încât să arate (crede Sam) ca vopseaua indiană de război, dar, sub toate asta, fața lui Sam e fără pată.

Doar de data asta, pentru că pumnii lui Ba sunt neputincioși sub pătură – și poate pentru că ea e bună, e

deșteaptă, îi trece prin minte că, dacă-l enervează pe Ba, să ar putea ridica și-o lovească¹; Lucy face ceea ce nu face niciodată. Își strângе pumnii și țintește cu degetele. Împunge bărbia lui Sam acolo unde, pe sub vopsea, se mai vede grăsimea de bebeluș. Falca poate părea chiar gingășă, dacă Sam nu și-ar strângе-o în felul asta.

— Poc și tie, spune Lucy.

Îl împinge pe Sam ca pe un răufăcător, spre ușă. Soarele le soarbe trupurile de orice picătură de vitalitate. Este mijlocul sezonului secetos, ploaia a devenit deja o amintire îndepărtată. În valea lor e doar praf, împărțit în două de un pârâu șerpitor. Pe partea asta sunt cocioabele săracăcioase ale minerilor, pe cealaltă parte sunt clădirile bogate, cu ziduri adevărate și ferestre de sticlă. Și de jur împrejur, încercuindu-le, nesfârșitele coline de aur ars; ascunse dincolo de ierburile înalte, uscate, sunt taberele proscrisilor, căutători de aur și indieni, bande de *vaqueros*¹, călători, neleguiți și apoi mina, și tot mai multe mine, mai departe și mai departe.

Sam strângе din umerii mici și pornește să treacă pârâul, haina sa roșie ca un țipăt în pustiu.

Când au ajuns aici prima oară, mai era încă iarba aurie și înaltă în această vale, stejari pe creastă și maci, după ploaie. Potopul de acum trei ani și jumătate a sunat din rădăcini acei stejari, a înecat sau a alungat jumătate dintre locuitori. Însă familia lor a rămas,

¹ În limba spaniolă, în original. Termen care îi desemnează pe precursorii cowboy-lor, văcari din Noua Spanie, care au ajuns în California la finalul secolului al XVII-lea. Tradițiile lor încă mai sunt păstrate în comunități izolate din Columbia Britanică, nordul Mexicului și sud-vestul Statelor Unite (n. tr.).

Respect pentru cunoscătorii literaturii române
singură, la marginea îndepărtată a văii. Ba devenind asemenea unui dintr-acei copaci sfârtecați de fulger: mort pe dinăuntru, cu rădăcinile încă înfipite în pământ.

Și-acum, că Ba nu mai e?

Lucy își potrivește piciorul în urmele lăsate de Sam și nu spune nimic, nu prăpădește saliva. Nu mai e apă de mult; într-un fel, potopul a lăsat lumea mult mai însetată.

Și, demult pierdută, e Ma.

Dincolo de pârâu, se întinde strada principală, strălucitoare și prăfuită ca pielea unui șarpe. Fațade false răsar de pretutindeni: cărciumă și fierărie, fabrică, bancă și hotel. Oameni tolăniți la umbră, ca niște șopârle.

Jim e în magazinul cu de toate, scrijelind în catastiful său. E la fel de mare ca el și are jumătate din greutatea sa. Se spune că el ține socoteala sumelor datorate de fiecare om din zonă.

— Scuzați-ne, murmură Lucy, strecându-se printre copiii îngrămădiți în jurul bomboanelor, căutând cu ochi hămesiți o evadare din plăcileală. Scuze! Pardon!

Se face micuță. Copiii se dau lenă la o parte, lovind-o peste umăr. Cel puțin azi nu se întind să-o ciupească.

Jim e cufundat încă în registrul lui.

Mai tare, acum:

— Scuzați-mă, domnule?

Vreo doisprezece ochi o fixează pe Lucy, dar Jim o ignoră în continuare. Știind oricum că nu e o idee bună, Lucy își pune mâna pe tejghea ca să-i atragă atenția.

Ochii lui Jim se aprind. Ochi roșii, cu pielea pleoapelor injectată.

— Jos, spune el.

Vocea îi tremură oțelit. Mâinile continuă să scrie.

~~Reșp~~ Am spălat tejgheauaia de dimineată.

Din spate se aude un râs înfundat. Asta nu o supără pe Lucy, care, după atâția ani trăiți în orașe ca ăsta, e bine tăbăcită. Ceea ce-i face stomacul să se strângă, aşa cum s-a întâmplat când a murit Ma, este privirea din ochii lui Sam. Sam se încruntă la fel de urât ca Ba.

Ha! spune Lucy, pentru că Sam nu spune. *Ha! Ha!* Râsul ei îi adăpostește, îi face să fie parte din haită.

— Doar pui întregi astăzi, spune Jim. N-am gheare pentru voi. Întoarceți-vă mâine.

— Nu de mâncare ne trebuie, minte Lucy, simțind deja cum pielea de pui i se topește pe limbă.

Se forțează să se înalțe, ține pumnii înclestați pe lângă corp. și își spune păsul.

O să-ți spun singurele cuvinte magice care contează, i-a zis Ba atunci când a aruncat cărțile lui Ma în lacul ivit din furtună. A plesnit-o pe Lucy ca să nu mai plângă, dar mâna i-a fost ușoară. Aproape blandă. S-a lăsat în jos, ca să vadă cum își intindea Lucy mucii pe toată fața.
Ting wo, Lucy, fetișo: pe datorie.

Cuvintele lui Ba chiar că poartă un soi de magie. Jim se oprește din scris.

— Cum ai spus, fetișo?

— Doi dolari de argint. Pe datorie.

Vocea bubuitoare a lui Ba se aude în spatele ei, răsunându-i în urechi. Lucy îi simte damful de whisky. Nu îndrăznește să se întoarcă. Dacă mâinile lui ca niște lopeti i-ar prinde acum umerii, nu știe dacă ar tipa sau ar răde, dacă ar fugi sau dacă l-ar îmbrățișa atât de strâns în jurul gâtului, încât nu i-ar da drumul oricât de mult

ar înjura. Cuvintele lui Ba se rostogolesc din gâtul ei ca niste fantome care se ridică din întuneric:

— Luni e ziua de salariu. Avem nevoie doar de un mic avans. Pe cuvânt.

Scuipă în palmă și întinde mâna.

Jim a mai auzit, cu siguranță, refrenul sătaș de la mineri, de la soțiiile lor uscătive și de la copiii lor costelivi. Săraci ca Lucy. Murdari ca Lucy. Se știe că Jim mormăie ceva în barbă, că le dă ce au nevoie și, când vine ziua de plată, le cere dobândă dublă. Nu dăduse el cândva bani datorie, după un accident în mină? Unor oameni la fel de disperați ca Lucy.

Dar niciunul dintre ei nu era exact ca Lucy. Jim o măsoară cu privirea. Picioare goale. Rochie pătată de sudoare, care nu-i vine bine, făcută din resturi din cămașa lui Ba. Mâini scheletice, păr aspru ca sârma ghimpată. Și fața ei.

— O să-i dau lui taică-tu grâne pe datorie, spune Jim. Și orice bucăți de carne credeți voi că-s bune de mâncat.

Buzele i se ridică, lăsând să se vadă o fâșie de gingie umedă. În cazul altcuiva, asta s-ar putea numi zâmbet.

— Pentru bani, trimite-l la bancă.

Scuipatul se usucă pe mâna neatinsă a lui Lucy.

— Domnule...

Mai tare decât vocea stinsă a lui Lucy, se aude călcâiul cizmelor lui Sam izbind podeaua. Sam ieșe, cu spațele drept, din magazin.

Măruntele, așa e Sam. Dar în stare să tropăie ca un bărbat în acele cizme din piele de vițel. Umbra lui Sam atinge degetele lui Lucy; în mintea lui Sam, umbra e

adevărata înălțime, corpul doar un neajuns trecător. *Când o să fiu cowboy*, spune Sam. *Când o să fiu aventurier*. Mai de curând: *Când o să fiu un bandit faimos*. *Când o să fiu mare*.

Destul de necopt ca să credă că dorința singură poate schimba lumea.

— Banca nu-i ajută pe ăștia ca noi, spune Lucy.

Ar fi putut să nu spună nimic. Praful îi gâdilă nările și se oprește să tușească. Gâtul i se încordează ritmic. Varsă în stradă cina de ieri.

Imediat apar vagabonzi, să lingă resturile. Pentru o clipă, Lucy șovăie, chiar dacă cizmele lui Sam lasă urme nerăbdătoare pe drum. Își închipuie cum ar fi să-și părăsească singura rudă și să se ghemuiască printre câini, să se lupte cu ei pentru fiecare rămășiță care e a ei. Viața lor e una doar de burți și de picioare, de alergătură și mâncare. O viață simplă.

Se îndreaptă și se ridică în două picioare.

— Gata, to'ar'șe? întrebă Sam.

De data asta chiar e o întrebare, nu o vorbă deja mestecată și scuipată de-a gata. E pentru prima oară pe ziua de azi când Sam nu mijește ochii. Apărați de umbra lui Lucy, s-au deschis larg, ceva în ei pare pe jumătate topit. Lucy se apropie ca să-i atingă smocul de păr negru și scurt, lăsat la vedere de bandana roșie, căzută pe-o parte. Asta îi amintește de mirosul pielii capului de beluș al lui Sam: miros de grâu, ulei și soare.

Dar, când se mișcă din nou, face loc soarelui. Ochii lui Sam se închid. Sam se îndepărtează. Din cât de umflate-i sunt buzunarele, Lucy își dă seama că iar își strânge pumnii ca pe pistoale.

— Sunt gata, spune Lucy.
Podeaua băncii lucește. Galbenă ca părul casierei. Atât de netedă, încât nicio aşchie nu intră în piciorul lui Lucy. Zgomotul cizmelor lui Sam se înăspreşte, ca focul de armă. Gâtul i se înroşeşte, sub vopseaua de război.

Ta-tap, traversează banca. Casiera se holbează.

Ta-TAP. Casiera se trage înapoi. Din spatele ei apare un bărbat. Un lanț îi atârnă de vestă.

TA-TAP, TA-TAP, TA-TAP. Sam se ridică pe vârfuri până la ghișeu, încrățind pielea ghetelor. Până acum, Sam călcase cu atâta grijă.

— Doi dolari de argint, spune Sam.

Gura casierei se schimonosește.

— Aveți un...?

— Nu au un cont.

Acum vorbește bărbatul, uitându-se la Sam ca la un şobolan.

Sam tace.

— Pe datorie, spune Lucy. Vă rugăm.

— V-am mai văzut pe-aici. V-a trimis tatăl vostru la cersit?

Într-un fel, da.

— Luni e ziua de salariu. Avem nevoie doar de un mic avans.

Lucy nu spune *pe cuvânt*. Nu crede că omul acesta ar auzi-o.

— Aici nu e de pomană. Stergeți-o acasă, mucoși...

Buzele bărbatului continuă să se miște o clipă după ce vocea nu se mai aude, ca la femeia pe care a văzut-o Lucy vorbind în dodii, de parcă o forță din afară se împingea între buzele ei.

Lucy simte fiori reci pe spinare, de frică. Nu frica de bancher. Frica de Sam. Recunoaște privirea din ochii lui Sam. Se gândește la Ba, țeapăn în pat, cu ochii deschiși. Ea s-a trezit prima în dimineața asta. A găsit stâr-vul, a stat de veghe toate orele alea, până s-a trezit Sam, și i-a închis ochii cât de bine a putut. S-a gândit că Ba a murit furios. Acum știe că nu e aşa: privirea lui era căutătura unui vânător care-și urmărește prada. Deja vede semnele luării în posesie. Încruntarea lui Ba în ochii lui Sam. Furia lui Ba în trupul lui Sam. Și-asta dincolo de celelalte lucruri ale lui Ba pe care le regăsește în Sam: cizmele, locul de pe umărul lui Sam unde Ba își așeza mâna. Lucy își dă seama ce-o să se întâmpile. Cu fiecare zi care trece, Ba va putrezi în patul ăla, duhul scurgându-i-se din trup și mutându-se în Sam, până când Lucy se va trezi și-l va vedea pe Ba privind din spatele ochilor lui Sam. Sam, pierdut pentru totdeauna.

Trebuie să-l îngroape odată pe Ba, să-i astupe ochii cu greutatea argintului. Lucy trebuie să-l facă pe bancherul ăsta să înțeleagă. Se pregătește să se milogească.

Sam spune:

— Poc.

Lucy vrea să-i spună lui Sam să nu se mai prostească. Dă să apuce degetelele alea cafenii și grăsune, care între timp au devenit ciudat de strălucitoare. Negre. Sam ține în mână pistolul lui Ba.

Casiera leșină.

— Doi dolari de argint, spune Sam, cu voce joasă.

Umbra vocii lui Ba.

— Îmi pare rău, domnule, spune Lucy.